

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Величка Володимира Анатолійовича

на тему: "Інформаційно-аналітичне забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах",

поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю

08.00.04 – економіка та управління підприємствами

(за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми дослідження

Трансформації, які відбуваються в економіці України потребують від підприємств паливно-енергетичного комплексу переосмислення підходів щодо протидії негативним явищам, які впливають на їх діяльність. У сучасних умовах функціонування паливно-енергетичних підприємств характеризується гальмуванням їх розвитку, необґрунтованою тарифною політикою, зниженням рівня якості корпоративного управління, уповільненням динаміки зростання основних фінансово-економічних показників. Поглиблюють представлені процеси вплив різних груп стейкхолдерів, які створюють рейдерську загрозу, як системного явища, що призводить до розбалансування виробничо-господарської системи та зв'язків між підприємствами, поглиблення кризових явищ. У таких умовах особливого значення набуває розробка заходів протидії рейдерській загрозі на основі інформаційно-аналітичного забезпечення, яке формується у результаті її оцінки.

Виходячи з нагальних потреб щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах, визначена актуальність та своєчасність проведеного

Величком В. А. наукового дослідження, результати якого надані у дисертаційній роботі. Сформульована мета, що полягає у теоретико-методичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах, має наукове та практичне значення.

Актуальність дисертації підтверджується її зв'язком з науково-дослідними роботами, які проводяться у Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова в межах державної бюджетної тематики: «Сталий розвиток земельного адміністрування територій. Етап 1. Формування системи земельного адміністрування територій і застосування геоінформаційних технологій» (ДР № 0117U006810); «Підприємництво як стратегічний фактор розвитку бізнес-середовища регіону. Етап 1. Бізнес та державне регулювання як складові стратегії розвитку регіону» (ДР № 0116U005497); «Рейдерство в Україні: напрями виникнення та практичні аспекти» отримані у межах науково-дослідних робіт «Методологія управління підприємствами різних організаційно-правових форм та форм власності» (ДР № 0107U001146) та «Методологія соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку регіонів, галузей виробництва, підприємств та їх об'єднань» (ДР № 0116U006782).

Аналіз особистого внеску автора у розрізі кожної з тем дозволяє стверджувати, що Величком В. А. запропоновано важливі наукові та практичні розробки, отримані результати та сформульовані висновки, які мають теоретико-методичне значення.

2. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані в дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації, що містяться у дисертації та виносяться на захист базуються на законодавчих та

нормативних актах України, офіційних матеріали Державної служби статистики України, фінансовій звітності паливно-енергетичних підприємствах, матеріалах науково-практичних конференцій, періодичних видань, наукових розробок вітчизняних і зарубіжних вчених, електронних даних ресурсів мережі Інтернет.

У роботі чітко визначено мету, вирішені завдання відповідно об'єкту і предмету дослідження. Автором використовуються сучасні методи: структурно-змістовного аналізу, економічного й фінансового аналізу, аналізу ієрархій, класифікації ієрархій, моделювання, експертних оцінок, структурно-логічного аналізу та ін.

Висновки дисертації носять логічний характер і визначаються науковою новизною. Аналіз змісту дисертації, опублікованих праць та автореферату підтверджує достатній ступінь обґрунтованості результатів щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах.

У першому розділі дисертації обґрунтовані теоретичні положення щодо визначення рейдерської загрози на паливно-енергетичних підприємствах (стор. 13 - 29). Заслугове на увагу проведений аналіз щодо визначення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах та його складових (стор. 29 - 39). Особливого значення мають охарактеризовані напрями оцінки рівня рейдерської загрози (стор. 39 - 48). Результатом дослідження теоретичних положень у першому розділі роботи є пропозиції щодо розробки методичного підходу до оцінки рівня рейдерської загрози на паливно-енергетичних підприємствах (стор. 47 - 48).

Другий розділ дисертації присвячено аналізу стану та особливостей функціонування паливно-енергетичних підприємств (стор. 50 - 59). Особливого значення мають результати оцінки рівня корумпованості та тінізації паливно-енергетичних підприємств як фактору, що впливає на формування та реалізацію рейдерської загрози (стор. 64). Визначені напрями

та особливості функціонування паливно-енергетичних підприємств (стор. 64 - 76) дозволили зробити висновок про збільшення рівня рейдерської загрози, що потребує розробки інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству для формування відповідних управлінських дій. У результаті аналізу факторів, що впливають на рівень рейдерської загрози паливно-енергетичних підприємств (стор. 77 - 102) дозволили побудувати дворівневу систему показників її оцінки (стор. 101 - 102).

У третьому розділі роботи запропоновано напрями формування та реалізації методичного підходу до оцінки рейдерської загрози на паливно-енергетичних підприємствах (стор. 105 - 118). Розроблено відповідну структурно-логічну модель (стор. 119), що дозволило створити оцінне підґрунтя для формування інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах.

Запропоновані рекомендації щодо оцінки рейдерської загрози (стор. 126 - 171), що дозволило визначити критичний рівень рейдерської загрози на досліджених паливно-енергетичних підприємствах і запропонувати заходи щодо підвищення рівня результативності протидії рейдерству. Заслужують на увагу методичні рекомендації щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах (стор. 171 - 184).

3. Ступінь наукової новизни результатів дисертаційної роботи

Наукова новизна представлених у дисертації результатів визначається сукупністю розроблених теоретичних і науково-методичних положень й рекомендацій щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах. Науковою новизною визначаються такі результати:

удосконалено:

визначення поняття «інформаційно-аналітичне забезпечення протидії рейдерству», яке базується на багатоаспектності змістовних характеристик «рейдерство» та «рейдерська загроза», що дозволяє сформувати теоретико-методичну базу для прийняття більш обґрунтованих управлінських рішень щодо попередження виникнення рейдерської загрози на паливно-енергетичних підприємствах;

складові інформаційно-аналітичного забезпечення на основі базових характеристик визначення рейдерської загрози та напрямів оцінки її рівня, положень корпоративного та антирейдерського кодексів, що на відміну від наявних дозволяє визначити та реалізувати сучасні інструменти протидії рейдерської загрози на паливно-енергетичних підприємств;

теоретико-методичні положення до оцінки рейдерської загрози, які на відміну від існуючих базуються на використанні показників, які характеризують вплив рейдерської загрози на функціонування паливно-енергетичних підприємств, що створює підґрунтя для розробки інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству;

набули подальшого розвитку:

методичний підхід до оцінки рівня рейдерської загрози, який базується на застосуванні дворівневої системи показників, її моделюванні шляхом застосування методів експертних оцінок та аналізу ієрархій, що на відміну від існуючих дає змогу обґрунтувати напрями формування інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах;

аналітико-практичний підхід щодо розробки структурно-логічної моделі, який на відміну від відомих ґрунтується на формуванні локальних й інтегральної моделей оцінки узагальнюючого критерію рівня рейдерської загрози, що дозволяє забезпечити розробку заходів протидії рейдерству, його моніторингу на паливно-енергетичних підприємствах;

методичні рекомендації до формування інформаційно-аналітичного забезпечення, які на відміну від існуючих базуються на результатах оцінки

рівня рейдерської загрози, що дозволяє розробити систему дій для протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах.

Важливість наукової новизни, представлені у дисертаційній роботі, підтверджується авторськими публікаціями та оприлюдненням отриманих наукових результатів на міжнародних та вітчизняних науково-практичних конференціях.

4. Теоретична цінність та практична значущість наукових результатів

Сформульовані та обґрунтовані в дисертації Величка В. А. положення, висновки і пропозиції мають наукове та практичне значення відносно удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах.

Теоретична цінність наукових результатів полягає у запропонованому теоретичному підході визначення інформаційно-аналітичного забезпечення як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах.

Практична значущість наукових результатів обумовлена розробкою методичного підходу до оцінки рівня рейдерської загрози на паливно-енергетичних підприємствах, що дозволило розробити заходи щодо протидії рейдерській загрозі.

Достовірність та практична значущість отриманих результатів підтверджується довідками про впровадження окремих результатів у діяльність паливно-енергетичних підприємств: АК «Харківобленерго» (м. Харків, акт № 8/1 від 24.02.2017 р.) та ПАТ «Харківміськгаз» (м. Харків, акт № 12-1 від 10.04.2017 р.).

Результати дослідження використовуються у навчальному процесі кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку (м. Харків, довідка від 16.01.2017 р.) й земельного адміністрування

та геоінформаційних систем ХНУМГ імені О. М. Бекетова (м. Харків, довідка від 17.01.2017 р.).

Результати досліджень використані при розробці комплексних тем «Методологія управління підприємствами різних організаційно-правових форм та форм власності» і «Методологія соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку регіонів, галузей виробництва, підприємств та їх об'єднань» (м. Дніпро, акт № 692 від 14.11.2016 р.).

5. Повнота викладення наукових результатів дисертації в опублікованих працях

Основні положення дисертаційної роботи опубліковані у 16 наукових працях, з них: 6 статей у наукових фахових виданнях України, у тому числі 3 - у виданнях включених до міжнародних наукометричних баз, 1 - у закордонному періодичному виданні, 1 - у колективній монографії, 8 - у матеріалах конференцій. В опублікованих наукових працях дисертанта у достатній мірі відображено наукову новизну, сутність та практичне значення щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах.

6. Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація відповідає вимогам до кандидатських дисертацій та має структуру, що складається із анотації двома мовами, вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел із 186 найменувань та 11 додатків.

Дисертація є завершеною, самостійною роботою, що характеризується логічною послідовністю, науковим стилем, достовірністю та повнотою висновків і пропозицій.

Автореферат повністю відповідає змісту та структурі дисертаційної роботи.

7. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Поряд із позитивними сторонами дисертаційної роботи Величка В. А., визначимо дискусійні положення та низку критичних зауважень:

1. У першому розділі дисертаційної роботи необхідно було більше уваги приділити дослідженню зарубіжного досвіду протидії недружнім поглинанням компаній.

2. Автор застосовує процедуру експертної оцінки до визначення узагальнюючого критерію рівня рейдерської загрози, проте на низькому рівня розглянуті та представлені процедури щодо відбору експертів.

3. У третьому розділі розглянуті напрями застосування методу аналізу ієрархій для визначення вагових коефіцієнтів, що характеризують вплив показників на узагальнюючий критерій рівня рейдерської загрози. Проте, потребує більшого обґрунтування його сутність та особливості застосування.

4. Деякі пропозиції щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємств мають узагальнений характер, зокрема, у частині взаємодії між різними групами стейкхолдерів.

5. В авторефераті дисертації недостатньо розкрито метод чистої поточної вартості (NPV), який застосовується для визначення економічного ефекту від впровадження заходів щодо формування інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству.

6. Автору доцільно було б більше уваги приділити напрямкам застосування результатів визначення економічного ефекту від впровадження заходів щодо формування інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах.

Виявлені дискусійні положення та критичні зауваження щодо дисертації не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

8. Загальний висновок

У дисертаційній роботі на високому рівні обґрунтовано актуальність теми дослідження, досягнута мета та вирішені поставлені завдання, отримані результати мають науково-практичне значення.

Дисертація Величка В. А. на тему "Інформаційно-аналітичне забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах" відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», містить результати, які і вирішують важливе наукове завдання з удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах. Автор дисертації, Величко Володимир Анатолійович, заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Доктор економічних наук,
завідувач кафедри менеджменту та фінансів
ДВНЗ «Український державний хіміко-
технологічний університет»

Пожуєва Т.О.

Секретар Вченої Ради

Охтіна О.В.